

Praktikantų patarimai

Benediktas Raulušonis, Verslo procesų valdymas

2013-ųjų vasaros metu, po pirmojo magistrantūros kurso atlikau praktiką Stokholme. Noriu pasidalinti įspūdžiais apie praktiką bei duoti vieną kitą patarimą.

Patarimas nr. 1: Nepagailėkite laiko ir išmanumo prisistatymui potencialiems darbdaviams. Paieškų procesą pradėkite kuo anksčiau. Taip patys turėsite mažiau streso, o ir darbdaviai nemėgsta būti skubinami dokumentus sutvarkyti per keletą dienų.

Praktikos ieškojau gana vėlav, taigi reikėjo suskubti su dokumentų tvarkymais, ir svarbiausia, pačios praktikos vietos radimu. Praktikos ieškojau pats, siųsdamas laiškus asociacijoms, įmonėms jų pateikiamais kontaktais. Lygiagrečiai laiškam įmonėms, nusiunčiau savo prisistatymą Skandinavijos šalių ambasadoms su pristatymu ir užklausa, galbūt jie turi partnerių, kuriuos galėtų sudominti praktikantas iš Lietuvos. Paieškoms skyriau nemažai laiko, tačiau galėjau rinktis iš dviejų praktikos vietos pasiūlymų.

Patarimas nr. 2: Įvertinkite pragyvenimo kaštus pasirinktoje šalyje ir gaunamą stipendiją – jos gali ir nepakakti. Stokholmas – ko gero kaip kitos skandinavų sostinės – brangus miestas. Jei darbovietė neturi galimybės pasiūlyti apgyvendinimą, už nuomą teks atseikėti didžiąją dalį stipendijos. Taigi – renkantis šalį ar miestą, pasverkite pragyvenimo kaštus ir savas galimybes.

Patarimas nr. 3: Pasirinktame mieste (mano atveju – Stokholme) gali būti keblu rasti būstą. Dėl to nedelskite su paieškų pradžia, o ieškodami vietos būkite kūrybingi. Tokiu atveju gali pagelbėti turimi pažįstami, Ambasada, darbovietė ar tokie interneto portalai kaip www.couchsurfing.org.

Patarimas nr. 4: Iš praktikos išspauskite viską – žinias, naudingus kontaktus, o svarbiausia parsivežkite kelias svarias rekomendacijas ateities darbdaviams. Visą vasarą intensyviai dirbau mane priėmusioje vietinėje konsultacinėje firmoje. Ieškodamas vietos nė negalvojau apie galimybę tinginiauti, priešingai – į praktiką žiūrėjau kaip į puikią galimybę parodyti savas stiprybes ir gabumus. Dėl to po intensyvių ir greit prabėgusių 3.5 mėnesių įmonei palikau puikų įspūdį, gavau svarią rekomendaciją.

Tačiau laisvu laiku nuo darbų laiką leidau su vietine lietuvių bendruomene. Jei rinktumėtės Stokholmą – miestas turi šaunią ir aktyvią bendruomenę, būtinai su ja užmegzkite ryšius. Manau bendruomenės turi ir kiti didesni Europos miestai. Šis pasiūlymas be abejo priklauso nuo pasirinkimo – galbūt kitas norės kuo daugiau laiko praleist su vietiniais. Tačiau tokiu savu pasirinkimu džiaugiasi.

Patarimas nr. 5: Apsispręskite, o tada skirkite laiko apsisprendimo įgyvendinimui. Taigi vasarą atlikau įdomią praktiką, parsivežiau tvirtą rekomendaciją ir naujų žinių bei įgūdžių. Išbandyti praktikos galimybę tvirtai rekomenduoju visiems svarstantiems. Tai ne tik žingsnis pirmyn karjeroje, tačiau ir mažas išbandymas asmenybei. Klausimai, kurie pradžia gali pasirodyti sudėtingi – rasti praktikos vietą, vykti į naują šalį, sutvarkyti reikiamus dokumentus – išsprendžiami, ir žvelgiant retrospektyviai – kelia šypsena. Reikia pirma apsispręsti, o po to skirti šiek tiek laiko formalumams – ir jūs jau važiuojate semtis patirties!

Sėkmės apsisprendžiant ir važiuojant praktikuotis!

Jonas Nekrasovas, Fizikinės technologijos ir jų vadyba

- Esmė yra rasti tinkamą ir patinkančią praktikos vietą. Pradėkite ieškoti kuo anksčiau, tai leis turėti daugiau pasirinkimų, nusipirkti pigius bilietus, susirasti gyvenamąją vietą.
- Vengti visų bendrinių el. paštų kaip info@..., nes sekretorė jūsų neatrinks, tai reiškia, kad laiškas turės būti persiųstas, jei jį persiūs ir pan. Bandykite išsiginčinti adresatą. Iš esmės tinka visi populiariaji mokslinių straipsnių puslapiai: pvz., sciencedirect.com.
- Jei žinau konkretų adresatą, pvz., radau internete nuotrauką, jis bėga maratone, tada prisimenu, kad ir aš juk kartą per mėnesį nukabinu sportbačius, bam - mano pomėgis bėgioti. Bet jei turite rimtų pomėgių, veiklų, tada nereik burti ir nebijoti juos visus išvardinti.
- Kaip atsaką susitvarkykite bent tam laikui tai, ką tuo metu galės išgooglinti adresatas apie jus.
- Siunčiant CV naudokite tik VU oficialų paštą, jokių edituox. Į CV įdėkite paprastą pasinę nuotrauką.
- Išsiaiškinkit savo kalbos lygį. Tai ne man atrodo ar pan., o padarykit online testus ir pan. Nerašykit fantastikų. Adresatui su jo kvalifikacija užteks poros dienų išsiaiškinti klastą.
- Laiškas. Trumpas! Pasakyti kaip čia yra, kad studentas, pats nori atvažiuoti (apie Erasmus programą). Pasimotyvuoti. Pabandyti paminėti ar sugalvoti naudą adresatui. Duokit paskaityt kolegoms.
- Kantrybės. Išsiunčiau 51 laišką, gavau du neigiamus atsakymus po savaitės, vieną po pusantro mėnesio, ir vieną teigiamą, sveika Roma!
- Nepasimaukite ant tokių, kaip: jo, man ši vieta „gera“ (gyvenama). Skirtinga šalis, skirtingi standartai tiems patiems žodžiams - nesivadovaukit būdvardžiais. Butas yra tiek kvadratu, tokiu atstumu nuo stotelės, reikės mokėti tiek ir jokiomis kitomis sąlygomis nebus daugiau, paklauskite antrą kartą. Paprašykit, kad būstą apžiūrėtų kas nors iš priimančios organizacijos. Išsiaiškinkite transportą ir jo galimybes. Pvz., man viešuoju transportu tekdavo važiuoti dvi valandas į vieną pusę. Solved - dviratis, bet pavojinga ir pan.
- Nebandykit brukti ir demonstruoti savo ar lietuvišką kultūrą, kol bent minimaliai nesupratot vietinės. Džiaukitės teikiamomis galimybėmis. Stenkitės.
- Vis dėl to, pagrindinis tikslas nėra įsirašyti kažką į CV, bet gauti naujų kontaktų, darbo pasiūlymų, būti įtrauktam į mokslinio straipsnio rašymą, paklausti, ar kitais metais mano jaunėlis kolega galės atvažiuoti, palikti gerą įspūdį apie Lietuvą ir padidinti turizmą į ją.

Sėkmės kalant geležį!

Edita Pokvietytė, Teisė

Erasmus praktika per tarpininkaujančią organizaciją (Paragon Europe)

Privalumai:

- Atkrenta dalis rūpesčių (praktikos vietos, būsto paieška).
- Paprastesnis dokumentų tvarkymas (tarpininkai tuo užsiima, nereikia aiškinti, kas, kaip ir kodėl).
- Susipažįsti su daug kitų studentų, gyvenimiškai jauni, tarptautinėje aplinkoje.

Trūkumai (konkrečiai Paragon Europe)

- Didesnės išlaidos.
- Daug pastangų reikia siekiant gauti tinkamą praktikos vietą.
- Nenoriai sprendžiamos problemos, susijusios su būstu.

Patarimai bendraujant su Paragon Europe:

- **JOKIU BŪDU** nemokėti viso nuomos mokesčio prieš nuvykstant (sakyti, kad dar nepervedė stipendijos ir pan.), o geriausia iki nuvykstant išvis nieko nemokėti.
- Nuvykus taip pat patartina mokėti dalimis, argumentuotai paprašius galima susitarti mokėti dalimis, svarbu sugalvoti priežastį ☺ Kodėl taip geriausia daryti? Nes tol, kol pinigai nesumokėti, dar yra priežastis klausytis, ko jūs prašote ☺
- Kuo anksčiau išsakyti, ko būtent jūs norite. Nors ši organizacija ir užsiima praktikos vietų paieška, turi nemažai kontaktų, tačiau jie neturi specialistų atskiroms specialybėms ir tiesiog nežino, ko ir kaip reikia ieškoti. Dauguma studentų, kurie pateikė konkretų savo reikalavimų sąrašą, gavo tai, ko prašė ir dar daugiau.
- Prisiminkite, kad NEPRIVALOTE sutikti su BET KOKIU praktikos pasiūlymu. Niekada netrūksta įmonių, kurioms reikia, kad kas nors surūšiuotų dokumentus ar suvestų duomenis iš popieriaus į Excelį ar montuotų saulės kolektorius pliekiant 35 laipsnių karščiui. Ir visada atsiranda studentų, kurie nedrįsta pasakyti, kad jie studijuoja informatiką, politikos mokslus, ekonomiką ar inžineriją, ir kad pasiūlytas darbas neatitinka studijų programos. Tiesiog jeigu darbas netinka, tai nesikankinkite ir reikalaukite to, kas jums priklauso. Veiksmingiausias atsakymas – privalau teikti ataskaitas universitetui, pasiūlyta praktika neatitinka studijų programos, universitetas tokios praktikos nepripažins. Praktiškai visi, kas atsisakė netinkančių darbų, gavo tai, ko norėjo!
- Atsakingiausia, geranoriškiausia ir sukalbamiausia Paragon Europe – Amanda Borg, todėl geriausia probleminius klausimus spręsti su ja. Visada sureagoja į argumentuotus reikalavimus, stengiasi padėti tiek, kiek jos kompetencija leidžia!

Asmeninė patirtis

Iš pradžių teko susidurti su sunkumais dėl to, nes nepateikiau konkretaus reikalavimo, kokios praktikos man reikia, taip pat nežinojau, su kuriais asmenimis ir kaip geriausia spręsti iškilusias problemas.

Galiausiai praktika pranoko mano lūkesčius, taip pat pavyko persikelti į tinkamesnę būstą. Susipažinau su daugybe įdomių žmonių iš visos Europos, įgijau neįkainojamos darbo patirties bei praleidau pačią šauniausią vasarą!

Visų įspūdžių, patirčių ir patarimų į vieną lapą nesudėsi, todėl kilus konkrečioms klausimams, galiu atsakyti asmeniškai ☺ edita.pp@gmail.com

Simona Paurazaitė, Branduolinės energetikos fizika

Į Erasmus praktiką išvykau kitaip nei dauguma studentų, net negalėčiau teigti, kad išvykau, o greičiau jau buvau ten. Mano kelionė prasidėjo, kai išvažiavau studijuoti pagal Erasmus mainų programą į Kopenhagos universitetą. Ten reikėjo pasirinkti atlikti individualų projektą, kurio metu ir susiradau Erasmus praktikos vietą. Vadovą užsienio universitete nebuvo sunku susirasti. Svarbu yra nebijoti, perlipti savo komforto zonos ribas ir tiesiog bandyti. Man tai pavyko iš pirmo karto, kai per priėmimų savaitę susipažinau su viena doktorante, kuri dirbo toje mokslinėje grupėje ir pasiūlė ateiti. Nuėjau, pašnekėjau su vadovu ir štai, aš komandos dalis. Tuo metu aš atlikinėjau savo projektą, mano Erasmus studijos ėjo į pabaigą, tad vadovas pasiūlė pasilikti ilgiau. Vienintelė problema buvo finansavimas, bet ją greit išsprendėm suradę Erasmus praktikos programą. Kadangi aš jau buvau ten, man tik reikėjo susirasti praktikos vadovą Lietuvoje. Tai ilgai neužtruko, dokumentų tvarkymas vyko labai sklandžiai - ir štai aš dar trims mėnesiams lieku Kopenhagoje. Ten buvau jau penkis mėnesius, tad nereikėjo rūpintis socialiniu draudimu, leidimais įeiti, praktikos vieta ar kitokiais mažais rūpesčiais. Vienintelis rūpestis buvo gyvenamoji vieta. Kadangi Kopenhagos universitetas neturi bendrabučių, jie juos pernuomoja iš privatininkų, tad turėjau susirasti, kur gyventi. Tai buvo tikras iššūkis, laimei universitete yra poilsio kambarių, kurie turi sofas, taip pat yra didelė lietuvių bendruomenė, kuri visada mielai padeda. Danija yra labai brangi šalis, tad tikrai nepatariu vykti be savo santaupų, nebent galite gyventi „taupymo režimu“, tokiu atveju išgyventi iš Erasmus praktikos stipendijos įmanoma. Transportas: dviračių sistema išvystyta kuo puikiausiai, be jo esi kaip be rankų. Taip pat yra traukiniai, metro ir autobusai, kurie važinėja tiek dieną, tiek naktį. Prieš vykstant į šią šalį girdėjau, kad danai yra gan uždari žmonės užsieniečiams. Pradžioje tai jautėsi, bet man pasisekė, nes mokslinė grupė buvo tarptautinė, labai aktyvi lietuvių bendruomenė, kiti tarptautiniai studentai ir po truputį tu nebejauti tų skandinaviškų stereotipų. Tuo labiau, kai kalba niekam nėra kliūtis, nes visi kuo puikiausiai kalba angliškai. Pati Erasmus praktika – rimtas iššūkis bakalauro studentui. Bet tai neįkainojama patirtis, kuri leidžia tobulėti ne tik profesinėje srityje, bet ir ugdo asmenybę.

Eglė Jakubavičiūtė, Ekologija

Labiausiai norėtusi padrąsinti važiuoti studentus (tiek atlikti praktiką, tiek studijų mainams), nes pati bijojau vykti ir abejoju ar sugebėsiu, tačiau tai tikrai pasiteisina. Tiesą sakant, net nesitikėjau, kad taip gerai viskas baigsis. Asmeninė patirtis parodė, kad tai suteikia plačias galimybes, kurios, pasirodo, gali būti labai reikšmingos būsimai karjerai ir profesiniam tobulėjimui (ar netobulėjimui - sužinoti, kad sritis ne tau, irgi puikus rezultatas, apsaugantis nuo kankinimosi visą likusį gyvenimą :D).

Tad drąsinčiau ieškoti tikrai jus dominančių sričių, rodyti savo motyvaciją ir ieškant praktikos vietos nebijoti užmegzti ryšių patiems, netgi tiesiogiai su kitų šalių institucijomis, mokslinių tyrimų centrais ir pan. Bandyti, belstis, ieškoti, nepasiduoti - ir atsivėrusios galimybės bei pereita savarankiškumo mokykla viską atpirks.

Mintys galbūt abstrakčios, bet labiausiai norėtusi, kaip jau minėjau, tiesiog padrąsinti žengti žingsnį, o visa kita jau tik detalės, jeigu yra noro...

Lina Pratkevičiūtė, Kultūros vadyba

Svarbiausia žinoti, kokioje srityje nori atlikti praktiką. Aš pasirinkau gan daug apimančią praktikos sritį, taigi manau, jog pasirinkus dar specifiškiau patirtis būtų neįkainojama.

Jana Christovičiūtė, Anglų ir rusų kalbos

Rekomenduočiau nepasiduoti po pirmų nesėkmių ieškant praktikos vietos ar kitos informacijos. Labai svarbu būti kantriam, ypač tiems studentams, kurie nemėgsta vargti su dokumentais.

Lina Maknickaitė, Medicina

Ieškoti informacijos tos šalies kalba, į kurią vykstama, o ne angliškai. Labai nedidelė dalis informacijos prieinama anglų kalba. Bandyti tartis ir su tomis žmonėmis, kurios nesiūlo praktikos užsieniečiams, daugelis nesiūlo tik todėl, kad dar niekas nesikreipė.

Gintarė Maceikaitė, Matematikos ir informatikos mokymas

Rekomenduočiau neatidėlioti dokumentų tvarkymo paskutinėms dienoms, ypač vertėtų daugiau laiko pasilikti reikiamų parašų gavimui.

Šarūnas Jatautis, Istorija

Studijuoti informaciją apie Erasmus praktiką VU [internetiniame puslapyje](#).